

PRÓWO KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata
na miejscu 1 zł. 80
gr., na prowincji 1
z odnośnikiem do
domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 10 groszy
polskich, na dru-
giej i trzeciej — 8
gr., na czwartej —
5 gr. Ogłoszenia
drobne po 3 grosze
za wyraz. Tłustym
drukem — podwój-
nie. Najmn. ogł. —
30 gr. Dla zagran-
icy ceny o 100 proc.
wyższe. Układ ogło-
szeń czterolubowy.
Ceny ogłoszeń, pu-
dane w złotych pol-
skich, obliczane bę-
dą według kursu
złotego franka
ustalonego przez
Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 28. № P. K. O. 61783

TRZECI MAJ.

Naród polski w dniu 3 Maja obcho-
dzi święto — wielkie święto narodowe!
Jak Polska długa i szeroka lśnią
i trzepocą amarantowe sztandary z Or-
łem Białym, płyną niewstrzymaną falą
radosne pieśni, wolności biją dzwony,
niosąc na cały świat: Jeszcze Polska
nie zginęła...

Nie zginęła Polska, bo od zatraty
uratował ją duch odrodzony Narodu.
Ojczyzna nasza ocalała, bo zbiorowa
dusza Narodu, w dniach klęski i sromoty
dla zachowania matki-ojczyzny stwo-
rzyła wielką kartę w dziejach swoich,
wydała owoc genjuszu, dzięki najszla-
chetniejszemu samozaparcu, dzięki
bohaterskiemu poświęceniu i dowodem
wielkiego rozumu politycznego.

Uchwalając konstytucję w dniu
3 Maja 1791 r., Naród polski pierwszy
postawił krok zmierzający ku odro-
dzeniu. W następnym dopiero wieku
kulturalne narody europejskie odczuły
potrzebę reform, zapowiedzianych na-
szą Konstytucją i poszły naszymi
ślądami.

Ojcowie nasi uprzedzili innych na
drodce postępu, za co należy się im
pamięć i cześć nieśmiertelna. I dla-
tego też słuszną jest rzeczą chlubić
się nam Konstytucją majową. Naród
polski przez długie lata niewoli wziął
sobie Konstytucję majową za symbol
odrodzenia. Ona krzepiła nadwątlone
sily Polski w walce o niepodległość.
I dlatego im bardziej ciężko jarzmo
niewoli, tem jaśniejszą stawała się
chwila wielkiej zbiorowej ofiary skła-
danej na ołtarzu Ojczyzny.

I dlatego wstać musiał Kościuszko,
Kiliński, Bartosz Głowacki, Henryk
Dąbrowski, Legjony.

I dlatego wybuchło powstanie je-
dno, drugie i trzecie, bo patriotyzm
polski w ciągu stulecia niewoli znaj-
dował się w stanie niesłychanego
podniecenia.

Ona to naksztalt spiżowego dzwo-
nu biła na alarm, budziła ze snu
śpiących, trzeźwiła omdlałych, od
grobu zawracała umierających, czy-
niła znośniejszymi kląmaty i depor-
tacje, bywała na ustach skazańców
ostatnim słowem przekazywanym tłu-
mom, otaczających na klęczkach ich

szafot, jak to się działo na Placu
Broni podczas tracenja Traugutta
i towarzyszy.

I dlatego duch narodu odrodzony
i zespolony zwyciężył.

Zaborcze państwa ręką Boga spra-

Nie traćmy przeto sił na partyjne
nieszności i wzajemne walki, które za-
truwają życie i podwalinom struk-
tury państwowej zachwianiem grożą.

Gdy chodzi o dobro Narodu, zdo-
bądźmy się na ofiarę z własnych par-

Idę, woła, kędy szli moi poeci,
Jan z Czarnolasu, Mickiewicz, Sien-
kiewicz.

Kędy szli moi uczeni, Ciołek, Ko-
pernik, Struś, Jabłoński, Leleweł,
kędy szły moje akademje wszystkich
wieków, moi wielcy artyści z Matejką
i Grottgerem, z Szopenem i Pade-
rewskim na czele.

Idę za przewodem moich kazno-
dziei, idę za ks. Skargą, Wujkiem,
Kajsiewiczem i Teodorowiczem.

Idę, kędy moi unicy, moi kroźanie,
moi z Wrześni i ci, co wczoraj po-
wrócili z bolszewji, ślubując na kre-
sach moich dożgonną wierność i mi-
łość, idę za arcybiskupem Ciepla-
kiem i jego bohaterskimi towarzyszami.

Czyż my to wołanie słyszymy?

O dzieci moje, chodźcie za mną,
ślądem waszych świętych, bohaterów,
męczenników, tych duchów świetli-
stych, co wykrzesali jutrzemkę wol-
ności, co ku odrodzeniu prowadzą.

Tak woła Polska.

Idźmy za tym głosem, idźmy za
wskazaniami Konstytucji 3-go maja,
a wówczas najlepiej ją uczymy, —
obchód tego wielkiego święta Narodu
polskiego będzie najkorzystniejszy.

Zapoczątkowaną pracę w dziedzi-
nie ekonomicznej kontynuujemy, nie
poprzestajmy na wystawieniu Banku
Polskiego, ale przedewszystkiem pa-
miętajmy o duszy Narodu, który do-
piero prawdziwie i w całej pełni
zmartwychwstanie z odrodzeniem Je-
go ducha.

Do pracy więc bracia, do miłości
i zgody. Razem z wiosny cudne-
mi barwami, wraz z jej żywiołowym
pędem życiowym, z jej zmartwych-
wstaniem, poprzez naszą pracę wiel-
ką, a owocną, Ojczyzna nasza w
duszach niechaj powstaje wśród pie-
śni radosnej całego Narodu:

Jeszcze Polska nie zginęła,
Póki Bóg jest z nami,
Choć niewola nas przekleła,
Hej, pójdziem z orłami!

Marsz, marsz, polacy,
Jak jeden do pracy,
Hej, odrodźmy ducha,
Niech czyn ogniem bucha!

Michał Trwan.

wiedliwego obrucione w perzynę, le-
gły w prochu zemsty i nienawiści,
a na gruzach ich, by feniks z popio-
łów, powstała Polska.

Polska zmartwychwstała. Na przy-
wróconych Jej ziemiach podniosła się
ogromna pieśń dziękczynna: Boże coś
Polskę...

Przywrócona wolność nie zatarła w
pamięci naszej znaczenia zbiorowego
wysiłku, zawartego w Konstytucji
3 maja.

Stał się przeto ów dzień dla nas
wielce drogim, dniem wielkiego na-
rodowego święta.

Stał się ów dzień symbolem prac
i poświęceń na zaczyn dobra Ojczyzny.

Stał się on dzień symbolem zjed-
noczenia i zgody.

Dziś już mamy wolność, mamy
długą wyczekiwaną Polskę.

tyjnych wygód.

Ocknijmy się w obliczu wiekopom-
nych uchwał, zawartych w Konsty-
tucji 3 maja, chcijmy zrozumieć ideal
wolnego państwa, w którym wszyst-
kim ma być dobrze, wszyscy mają
być braćmi, co na czoło swych zasad
stawiają miłość i sprawiedliwość.

Polska zmartwychwstała!

A swym prastarym a mocarnym
głosem woła do nas, abyśmy szli z
Nią ramię w ramię, krok za krokiem
ku odrodzeniu.

Idę, woła Polska, kędy szli wszyscy
moi święci i bohaterowie i wodzowie
narodu i męczennicy.

Idę, woła, kędy szli Piast z Pias-
towiczami i Jagiello z Jagiellonami.

Idę, kędy szli Chodkiewicz, Żół-
kiewski, Czarniecki, Kościuszko na-
czelnik mój.

Rys historyczny Konstytucji 3-go Maja.

Kiedy Polsce zabrakło silnej ręki
i mądrej głowy Stefana Batorego,
ojczyzna nasza pomału zaczęła sta-
czać się ku przepaści, ku upadkowi.
Ze śmiercią ostatniego z Jagiellonów,
Zygmunta Augusta, sytuacja we-
wnętrzna i zewnętrzna kraju znalazła

się w jeszcze gorszym położeniu.
Nieszczęsna elekcja królów pociągała
za sobą nieustanne zatargi i waśnie
wewnątrz kraju, dzieląc go na kilka
wrogo do siebie usposobionych stro-
nic, które nieraz występowały orę-
źnie przeciw sobie. Przyszły potem

wewnętrzne wojny z kozactwem
i Szwecją, zaczęły upadek moralno-
ści, który ostatecznie zgotował ojczy-
źnie naszej sromotną niewolę.

Mimo to, nie brakło w Polsce
jednostek, gotowych złożyć na ołta-
rze ojczyzny swoje życie, majątek

i zdolności, byle ją odrodzić, po-
dźwignąć z upadku.

Na czoło ruchu odrodzeniowego
staje ks. Stanisław Konarski, pijar,
który pierwszy przeprowadził reformę
szkolnictwa i tem podniósł poziom
oświaty w Państwie. Powstaje komi-

SPÓŁKA AKCYJNA „Browar i Słodownia w Włocławku”

niniejszym zawiadamia:

Chcąc dostarczać swym odbiorcom oprócz piwa „ZŁOTEGO” i inne gatunki piw luksusowych, których sama wskutek nieznaczności na nie zapotrzebowania wyrabiać niema możliwości, porozumiała się z powszechnie znanym browarem Towarzystwa Akcyjnego „BROWARY CHEŁMIŃSKIE W CHEŁMNIE”, który odtąd dostarczać nam będzie:

PORTER i piwo ciemne „KULMBACH POMORSKI”

Piwa te rozlewane będą w naszym browarze do butelek o pojemności 0,3 litra i sprzedawane pod etykietą Tow. Akcyjnego „Browary Chełmińskie w Chełmnie” we wszystkich pierwszorzędnych restauracjach i składach kolonjalnych.

sja Edukacyjna i rozpoczyna ogromną działalność.

Obudził się uspijony duch narodu, Orzeł Biały poczał bić skrzydły coraz wyżej, zwalając pod swój znak nieodrodných synów, co umiłowali całą duszą matkę - ojczyznę. Skupiają się szeregi patriotów, gotowych bronić ojczyzny przed wrogami zakusami Rosji, Prus i Austrii do ostatka sił, do ostatniego tchu.

Nie zachwiał krokami ich pierwszy rozbiór polski 1771 r. Nie sparaliżował ich umysłów słaby i wpływowy król Stanisław Poniatowski, niejedno krotnie na stonę Rosji się przechylający. To mogło tylko powstrzymać żywiołowy pęd ku odrodzeniu, aby za chwilę wybuchnął ze zdwojoną siłą.

Wśród wielu wybitnych mężów Polski, wybijają się na przodownice stanowisko w kraju: Ks. H. Kollataj, Stanisław Małachowski, Ignacy Potocki, Stanisław Sołtyk, Jan Ursyn Niemcewicz. Wielkim trudem przeszkody złamano i przystąpiono do prac sejmowych t. zw. Sejmu Wielkiego czyli Czteroletniego. Zaczęto debatować nad prawami, któreby zapewniły Polsce utracony rozkwit. Po wielu pracach i walkach z ciasniami lub wręcz wrogimi Polsce umysłami, konstytucję uchwalono, a w dniu 3 maja 1791 r. uroczystie zatwierdzono. Kraj cały przyjął konstytucję 3 maja wielkim i ogólnym okrzykiem radości.

Radość zupełnie słuszną, gdyż prawa w konstytucji zawarte były mądre i sprawiedliwe.

Oto najważniejsze punkty:

1. religja katolicka ma być panująca przy tolerancji innych wyznań;
2. powszechne nauczanie;
3. odrzucenie protektoratu Rosji i uchwalenie 100.000 wojska regularnego;
4. przyznanie szlachcie prawa

X. PIOTR SKARGA (*1536, †1612).

O miłości ku Ojczyźnie.

(Z II kazania sejmowego)

Miłujcie ojczyznę tę swoją i to Jeruzalem swoje, to jest, koronę tę i rzeczpospolitą, a mówcie tak z serca z Dawidem: „Jeśli cię zapomnę, Ojczyzno miła moja i Jeruzalem moje, niech zapomnę prawicy ręki swojej. Niech język mój przyschnie do ust moich, jeśli pomnieć na ciebie nie będę i jeśli cię na czele wszystkich uciech moich nie położę”.

Jako najmilejszej matki swej miłować i onej czcić nie macie, która was urodziła i wychowała, nadała, wyniosła?

Bóg matkę czcić rozkazał. Przeklęty, kto zasmuca matkę swoją.

A która jest pierwsza i zasłużeńsza matka, jako ojczyzna, od której imię macie i wszystko, co macie, od niej jest?

Która gniazdem jest matek wszyst-

kich i powinowactw wszystkich i komorą dóbr waszych wszystkich?...

Rozmyślcie, jakie od tej matki, od Korony i Rzeczypospolitej tej, dobrodzieistwa i upominki macie.

Ona wiary św. katolickiej, przez którą do wiecznej ojczyzny przychodzicie, dochowała i Chrystusa, zbawienie wasze i jego Ewangelię przyniosła...

Cóż wam więcej uczynić mogła? Czemuż jej serdecznie miłować i one w całości zatrzymywać i dla zdrowia jej wszystkiego tracić, gdy tego jest potrzeba, nie macie?

Onej miłując, sami siebie miłujecie a nie utracicie; onej nie życząc i wiary nie dochowując, sami siebie zdradzacie.

Miłujcie pożytki swoje pojedynkowe, a pospolitie burzycie — i mniemacie, abyście dobrze sobie czynili i życzyli. Nie tak jest, ale jako Pan rzekł: „Kto zdrowie swoje miłuje, traci je. A kto je utraci najduje je”.

Gdy okręt tonie, a wiatry go przewracają, głupi tłumoczek i skrzynki swoje upatruje i na nich leży, a do obrony okrętu nie idzie — i mniema, że się sam miłuje, a on się sam gubi.

NA RATY! i za gotówkę NA RATY!

PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

ubrania męskie z najlepszych towarów krajowych i zagranicznych wykonywuje

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

ZE SPRZEDAŻĄ NA MIEJSCU TOWARÓW WEŹNIANYCH

T. TOMCZAK

WŁOCŁAWEK,

◎ CYGANKA 16.

handlu i zajmowania się przemysłem, przez co gospodarczość Polski się wzmogła;

5. przyznano wolność ludowi wiejskiemu;

6. ogłoszono nowe prawa miastom i dopuszczono mieszczan do wyższych godności duchownych i państwowych;

7. obieralność tronu zreformowano;

8. Skasowano »Liberum veto« czyli możność zerwania sejmów przez jednostki.

Konstytucja 3 maja rozstrzygnęła najzawilsze podówczas kwestje społeczne nie tylko w Polsce, ale w całym świecie. W dziejach powszechnych przezeń narodowi Polskiemu, wyznaczono poczytne miejsce, albowiem konstytucja majowa pierwsza poruszyła bolączki społeczne. Nic więc dziwnego, że stała się pomnikiem niezapomnianym polskiego rozumu politycznego.

Nic więc dziwnego, że przyświe, cała Polsce w dniach smutku i niewoli, by ta jutrznia płomienna, niosąc nadziei blask przyszłej wolności, którą dziś już oglądamy.

Za ten czyn patriotyczny naszych ojców, za nieśmiertelną konstytucję majową należy się cześć i uszanowanie od nas i pamięć po wsze czasy, że duch odrodzony Narodu, da wieczność Polsce. m. t.

Otwarcie Kina — Polonia.

W dniu dzisiejszym grono osób, stojących na straży ideałów polskich i katolickich, dzięki niezmordowanej energii i wyteżonej pracy daje Włocławkowi nowe kino, które ma służyć tak rozwojowi estetycznemu naszego miasta, jak przywróceniu pięknej szaty moralnej, którą za wszelką cenę usiłują zedrzeć z nas żydowscy aposto-

SPZEDAWCZYKI.

P. Postolski właściciel sklepu kolonjalnego przy ul. 3-go Maja i p. Bohusz geometra sprzedali nabytą od p. Lewińskiego posesję żydowi Ehrenreichowi. Społeczeństwo polskie powinno zachować ich w trwałej pamięci.

łowie zła, nienawiści, pornografii przez swe kina, chcąc zabić w zarodku lepsze poczynania narodu, zmierzającego dziś ku odrodzeniu ducha.

Dość nam już żydowskich kin, dość ich produkcji, obliczonych na współczesną psychozę erotyczną i rozluźnienie obyczajów.

Takie budy rozpusty powinno się zamknąć. Nie możemy znieść, aby na polskiej ziemi, przyhołubiony luddek żydowski za gościnność i dobroć naszą odpłacał się zatruciem sił żywotnych narodu polskiego i utrudniał swem postępowaniem urzeczywistnienie jej mocarstwowego stanowiska.

Sądźmy, że Starostwo Włocławskie, któremu nie obce jest poczucie obywatelskości i patriotyzmu, zechce wejrzeć w tę sprawę, a głosem opinii publicznej, tej zdrowej, polskiej opinii pobudzone, kino rozpusty zamknie.

Jakżeż cieszyć się należy, że we Włocławku zwyciężają prądy zdrowsze, jakżeż cieszyć się należy, że powstaje kino-Polonia, a więc polskie. Sądźmy, że z chwilą jego powstania nie będzie w grodzie naszym obywatela i obywatelki, młodzieńca i panienki, coby tego kina nie poparli. W ogólnym rozwoju narodu, w ogólnym pędzie ku odrodzeniu dajmy i my coś z siebie, poprzyjmy kino — Polonia. Niech ono żyje i się rozwija! Szczęść Boże!

Pod dobrą wróżbą rocznicy 3 maja powstaje i, oby wydało podobny plon do plonu konstytucji majowej.

Założycielom zaś cześć i podzięką, a równocześnie zachętą, aby wytrwali na szlaku obrony polskości i ducha narodu. Michał Tuwan.

Są drudzy, co mówią: co mnie po królestwie i rzeczypospolitej, kiedy się ja mam zła, a tego nie mam, czego pragnę? To złodziejskie serce, które z szkodą drugich chce być bogate!.. Boże! Aby się takich, jako monstrów jakich, mało znajdowało, którzy sroższej niżli bestje nieludzkości i krwi rozlania pełni są.

Zaprawże was Pan Bóg w wielką miłość ku braci waszej i wszystkim obywatelom korony tej, abyście o nich uprzejmie i szczerze, nic swego nie pragnąc, radzili, na samego tylko Pana Boga i ludzki pożytek patrząc.

O Boże!... Spuście wam szeroką i głęboką miłość ku braci waszej i ku najmilszej matce waszej, ojczyźnie świętej, abyście jej i ludowi swemu i samemu zdrowiem, swoich pożytków zapomniawszy, służyć szczęśliwie mogli. Przez Jezusa Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Bo gdy okręt obrony nie ma i on ze wszystkim, co zebrał, utonąć musi. Agdy swemi skrzynkami i majątnością, którą ma w okręcie, pogardzi, a z innymi się do obrony okrętu uda, swego wszystkiego zapomniawszy, dopiero swe wszystko pozyskał i sam zdrowie swoje zachował.

Ten najmilszy okręt ojczyzny naszej wszystkich nas niesie, wszystko w nim mamy, co mamy. Gdy się z okrętem złą dzieje, gdy dziur jego nie zatykamy, gdy wody z niego nie wylewamy, gdy się o zatrzymanie jego nie staramy, gdy dla bezpieczeństwa jego wszystkim, co w domu jest, nie pogardzamy, zatonie i z nim my sami zginiemy.

W tym okręcie macie syny, dzieci, żony, imienia, skarby i wszystko, w czym się kochacie, w tym tak wiele dusz jest, ile ich to królestwo i państwa przyłączone mają; nie dajcie im tonąć, a zmiłujcie się nad kwią swoją; nad ludem, nad bracią swoją; nie tyle namiętnością, ale i zdrowiem im własnym usługujcie, wy, którzyście je pod swój urząd i opiekę wzięli...

MAJOWE.

W najpiękniejszym miesiącu—roku maju czcimy Tę najpiękniejszą z pięknych, Dziewicę Przczystą, Maryę Panne. A cześć ta starodawna, sięgająca pierwocin wiary świętej Kościoła Chrystusowego.

A pobudkę do tej czci jest wielkość i miłość, potęga i miłosierdzie — nieskończone zasługi i przymioty Najświętszej Maryi Panny.

Ta miłość i cześć Matki Bożej z czasem nie zgasła, ale w Kościele katolickim bardziej rosła, wzmagala się i rozszerzała.

I to na całym świecie i w Polsce ojczyźnie naszej.

I śmiało rzec można im większym był kult N. M. Panny w Polsce, tem ona była potężniejsza, kwitła nauka i gospodarcza zamożność kraju.

Bo imię Marya niosło ze sobą zwycięstwo na polach bitew, bo imię Marya zwycięża namiętności ludzkie, niesie błogosławioną spokój i szczęście.

Jak to miło patrzeć na wioski nasze, gdzie na rozstajnych drogach przy figurze Maryi wiankiem klęczą dziewczice polskie, wiochny nasze i śpiewają długo w wieczór: „O której berła ląd i morze słucha... lub „Serdeczna matko“.

Jak to miło wejść w maju do kościoła w mieście, a w kościele pełno ludu polskiego, zespolonego modlitwą, w miłosnej zgodzie u stóp Maryi rozkłęzzonego.

Ach, Polsko, szczęśliwaś między narodami boś sobie za Królowę obrała Maryę Panne, Matkę Bożą. Ona zagrożony korab twej państwowości uratuje, tylko stój przy niej wiernie i wytrwale.

Królowo Korony Polskiej, módl się za nami!

M. T.

Zjazd Komendantów i Komendantek Hufców Chorągwi Włocławskiej Związku Harcerstwa Polskiego

W dn. 3 i 4 maja odbędzie się we Włocławku wiosenny Zjazd członków Komend. Hufców Chorągwi Włocł. Z. H. P. z powiatów Włocławskiego, Nieszawskiego, Kolskiego, Kutnowskiego, Gostyńskiego i Lipnowskiego. Porządek dzienny obejmuje:

Dn. 3 maja: godz. 9—13, zbiórka uczestników Zjazdu i drużyn Hufców Włocławskich na boisku Gimn. Ziemi Kuj.; raport, przyrzeczenie, przemarsz na pl. gen. Dąbrowskiego, msza ś-ta, pochód.

g. 16—19, posiedzenie w Gimn. Z. K. 1) zagajenie, 2) wybór prezydium, 3) sprawozdanie Komend. Hufców i Komendy Chorągwi, 4) sprawozdanie z Walnego Zjazdu Z. H. P. w Lublinie.

Dn. 4 maja: g. 9—45, nabożeństwo w Katedrze, g. 11—13, posiedzenie: 1) referat ks. A. Bogdańskiego: „Praca w drużynach starszej młodzieży i wilcząt”, 2) dyskusję i wnioski, 3) akcję letnie (obozy, koleje, wycieczki i kursy).

g. 13—15, obiad. g. 15—17, posiedzenie: 1) Harcerski Zlot Narodowy w Warszawie (Lipiec 1924 r.), 2) Zlot Międzynarodowy w Kopenhadze (Sierpień 1924 r.), 3) raporty, 4) akcje ideowe, 5) akcje finansowe, 6) wyszkolenie rezerw w drużynach męskich, 7) pogotowie społeczne w drużynach żeńskich, 8) wolne wnioski, 9) zamknięcie Zjazdu. G. 17—koncert.

Praktyczny Poradnik Leczenia Owiec

przez lek. wet. Z. Olszańskiego.

Do nabycia:

w Księg. Powszechnej, ul. Brzeska 4.

Księgarnia Powszechna i Drukarnia Diecezjalna

WŁOCŁAWEK, UL. BRZESKA 4.

Poleca ostatnie nowości na miesiąc MAJ dla Wielebnego Duchowieństwa KS. A. WĄTOREK.

NAUKI MAJOWE Serja II

cena wraz z dodatkiem sort. mkp. 12.000.000.

Odezwa do b. Hallerczyków zamieszkałych na Kujawach.

Koledzy!

Gdy krzyżacka stopa deptała ziemię naszą, zalewając krwią i niszcząc mrówczą pracę dziesiątek pokoleń Europy, my żołnierze błękitnej Armji Gen. Hallera, będący czy to w kraju czy też hen zagranicą, bohaterskich porywem serc naszych uniesieni, podaliśmy ochotnie na pomoc uwięzionej Polsce. Tysiące świetlnych postaci braci naszych użyżniło, rozrzucone niemal po globie całym, pole chwaly żołnierza Polskiego, wstawiając wszędzie Jego imię.

Przelana za Polskę krew spoila wieczyście nasze serca w jedną pobratymczą rodzinę i stała się nam chrztem na dalszą drogę czynów dla ciebie Polsko i dla Twojej Chwały.

Umieliśmy, gdy zaszła potrzeba składać w ofierze na ołtarzu Ojczyzny życie, umiejmyż więc i dziś wlać w żyły powstającej z gruzów państwowości nowe nasze twórcze życie. Po całych Kujaw. powinien zabrznieć jeden potężny głos:

„Hallerczycy Kujaw łączcie się“, łączcie się, by nieść pomoc braterską, by trudem i pracą podnieść dobrobyt w kraju, by szerzyć i czuwać nad czystością idei narodowej, by godzić waśnie i spory, szerzyć ład i porządek, by czuwać nad godnością imienia polskiego wśród obcych.

Za przykładem zrzeszonych już w całym kraju kolegów naszych,

niech i u nas na Kujawach „nie zabraknie tej placówki t. j. „Związku Hallerczyków“, placówki myśli i pracy narodowej, zrzeszając wypróbowanych w ukochaniu Ojczyzny, żołnierzy byłych formacji wojskowych, a więc:

Armja Polska we Francji, Oddziały Armji Polskiej w Ameryce, Armja Polska we Włoszech, V Dywizja wojsk Polskich na Syberji, Oddział Murmański, II Brygada Legjonów, II Korpus i dyw. gen. Żeligowskiego, Armja Ochotnicza 1920 r.

W niedzielę dnia 11 maja r. b. o godz. 7-ej wiecz. w lokalu Tow. Krajoznawczego przy ul. Kaliskiej № 1, jako w 6-cio letnią rocznicę bitwy pod Kaniowem, odbędzie się Akademia dla b. Hallerczyków, z udziałem uczestnika bitwy Kaniowskiej (posta na Sejm Karola Wiarczaka i innych). Tegoż dnia, zaraz po Akademii, odbędzie się organizacyjne zebranie b. Hallerczyków, na którym zostanie założony we Włocławku Związek Hallerczyków Chorągwi Kujawskiej.

A więc Koledzy stawcie się tłumnie, abyśmy wspólnie mogli okazać potęgę naszą, na postrach wrogom naszym, a dla owocnej pracy dla Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Komiteł Organizacyjny Związku Hallerczyków Chorągwi Kujawskiej. Włocławek, dnia 30 kwietnia 1924 r.

Opłaty stemplowe w złotych.

Z dn. 1 maja r. b. wypuszczone zostaną w obieg znaczki stemplowe wartości po 1, 2, 3, 5, 10 i 20 złotych tudzież po 10, 2, 40 i 50 groszy.

Format i rysunek wymienionych znaczków stemplowych jest jednokowy. Barwa znaczków stemplowych, opiewających na złote jest brązowa, opiewających na grosze niebieska. Wymiar 35 x 20 mm.

Znacek stemplowy składa się z dwóch części: dolnej i górnej. Dolna jaśniejsza, mająca kształt prostokąta z jasnemi w środku załamaniem przekątniami, zajmuje prawie 1/3 część znaczka. Tło stanowią delikatne linie proste biegnące poziomo. Nad górnym bokiem prostokąta jest napis

„Opłata“, pod dolnym „stemplowa“.

W środku górnej części znaczka znajduje się godło Państwa (orzeł polski z koroną) na jasnym polu owalnej tarczy nad nim liczba, wskazująca wartość znaczka, ponad nią napis „złote“ względnie „złoty“ lub „groszy“. W górnych kątach znaczka umieszczone są liczby, wskazujące również wartość znaczka. Tło poza tarczą stanowią linie proste, biegnące w kształcie promieni, w części niższej poziomo we wyższej i górnej ukośnie.

Dzień, od którego nie wolno będzie używać znaczków stemplowych, opiewających na walutę markową, zostanie oznaczony osobnem rozporządzeniem Ministra Skarbu.

Polska na rynkach bałtyckich.

Na podstawie wywiadu, udzielonego prasie zagranicznej przez posła polskiego w Rydze p. Chorwata dowiadujemy się, że zainteresowanie rynkami bałtyckimi jest w Polsce obecnie nie mniej, a może nawet bardziej żywe niż dotychczas. O wzmagającej się wymianie towarów świadczy fakt, że Polska w roku ubiegłym przeszła z 7-go na 5-te miejsce w rzędzie eksporterów na Łotwie; jeśli zaś uwzględnić i przywóz z Gdańska, to na 3-cie miejsce. Zarówno sfery handlowe jak i rządowe interesują się żywo możliwościami umocnienia i dalszego rozwinięcia istniejących stosunków. Udział kupców polskich w Targach Ryskich i kupców lotewskich w Targach Polskich w Poznaniu i Lwowie jest bardzo mile widziany i popierany przez sfery miarodajne. Należy się również spodziewać, iż porozumienie się obu rządów co do zniżenia kosztów wiz przyczyni się

znacznie do żywszego kontaktu gospodarczego, bowiem takse za wizę do Polski zniżono do 500 rb. i ustanowiono ponadto ulgową takse dla przejazdów częstszych 1000 rb. za wizę na dowolną ilość przejazdów w ciągu 3-ch miesięcy. Rząd polski udzielił pozwolenia na wywóz nasion do Łotwy, który zresztą jest zakazany, pragnąc przyjąć z pomocą Łotwie po klęsce tegorocznego nieurodzaju przez danie jej możliwości zaopatrzenia się w nasiona w możliwie dogodnych warunkach. Dla ożywienia stosunków została również zniżona w Polsce taksa na przewóz węgla polskiego na Łotwę. Wzajemne zrozumienie korzyści, płynących dla obu krajów z jaknajżywszego kontaktu gospodarczego, coraz więcej wzrasta.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

V. Zjazd kat. w Gnieźnie.

2, 3 i 4 maja 1924 r. pod protektorem J. E. ks. Kardynała-Prymasa Dalbora.

Dewaluacja wartości ideowych i moralnych, wielkie poczyniła u nas jak w całym świecie, szkody i to na okres dziejowy tak bardzo potrzebujący czystych i zdrowych źródeł życia.

Ludzkość odczuwa konieczność odnowienia nietylko gospodarczego i politycznego, ale przede wszystkim szuka wartości materialnych i moralnych. Polska w rozbitciu, jedną tylko miała nienaruszoną podstawę: religję katolicką — swoje oparcie o Kościół św.

Polska odrodzona ciężko przeżywa przesilenie na wszystkich niemal polach, a wydaje się nieraz, jakoby nie pamiętała, w czym była wśród największego ucisku jej niespożyta siła.

Gdy chodzi o odrodzenie duchowe, nie potrzeba nowych programów i hasel; Chrystus Zwycięzca zostawił program na wszystkie czasy, należy go tylko wprowadzić bez kompromisów w życie prywatne, rodzinne i państwowe. Czynnikiem w tem słusznym dążeniu są Zjazdy Katolickie, będzie nim także V. Zjazd Katolicki w Gnieźnie, stając się wyrazem tej głębokiej miłości, jaką naród nasz ukochał sprawę Bożą i wielkość Polski.

Wici rozsyłamy serdeczne. Do Gniezna, słynnego wielką przeszłością na V. Zjazd Katolicki!

Cudowny krzyż z Kalinówki.

Na drodze, prowadzącej z miasteczka Kalinówki do stacji Żmerynka, na Podolu, stoi stary krzyż miedziany ozdobiony blachą miedzianą z poczeriałym wizerunkiem Zbawiciela.

W sierpniu rb. z przechodzącego drogą oddziału żołnierzy bolszewickich padł strzał. Kula przebiła podobiznę Chrystusa, a bolszewicy, śmiejąc się i bluźniąc, odeszli.

Gdy wieść o ohydzie rozeszła się wśród okolicznej ludności, kilku włościan udało się na miejsce przestępstwa, aby naocznie przekonać się o zbezczeszczeniu krzyża i wtedy ujrzeli, że z przestrelonego miejsca cieknie po spróchniałem drzewie struga krwi. Tegoż dnia mieszkańcy Kalinówki, Żmerynki i kilku okolicznych wsi zebraли się do koła krzyża, modląc się. Nazajutrz zaczęła się pielgrzymka z całego powiatu, a następnie z dalszych okolic. Jednocześnie stosunek ludności do żołnierzy bolszewickich zmienił się do niepoznania, co dowódców zatrzwożyło w niemalym stopniu. Posypały się raporty i doniesienia.

Oslawiona „czerezwyczajka“ z Winicy delegowała do Kalinówki specjalną kymisję, w skład której weszli nawet eksperci-chemicy, celem stwierdzenia domniemanego podstepu ze strony wrogów bolszewizmu. Jednak komisja nie ogłosiła wyroków śledztwa, wysłała tylko tajny raport do Moskwy. Eksperci nie mogli stwierdzić—jak powiada raport—rozmyślnego oszustwa. Z miejsca przestrelonego kulą karabinową rzeczywiście cieknie płyn ciemno-purpurowy, który jest uważany przez ludność okoliczną za krew. Wyniki analizy chemicznej również nie zostały opublikowane.

W gazetach sowieckich tylko dwa razy ukazały się notatki o krzyżu z Kalinówki. Moskiewskie „Izwestija“ podały depeszę ze Żmerynki, iż pociąg osobowy, zdążający do Kijowa musiał zatrzymać się w polu, powodu olbrzymiego tłumy pobożnych pątników, którzy zalegli okolicę cudownego miejsca.

Katolicka ludność polska w Stanach Zjednoczonych jest pokrzywdzona.

Jak wiadomo ludność katolicka polska w St. Zjedn. jest upośledzona pod względem opieki religijnej biskupów polaków. Polacy stanowią 20 proc. wszystkich katolików Stanów Zjedn. t. zn. piątą część odnośnej ludności, czyli według zasad słuszności winni mieć biskupów polskich piątą część ogólnej ilości biskupów w tem państwie. Ponieważ Stany Zjedn. liczą 117 biskupów, polskich biskupów winno być dwudziestu kilku, jest

zaś jeden ks. biskup Paweł Rode. Ten anormalny stan rzeczy winien ulec rychłej zmianie. Świeżo mianowany kardynał amerykański Mundelein cieszy się dużymi wpływami w Watykanie i mógłby wyjednać u Papieża uwzględnienie słusznych żądań ludności polskiej Ameryki, gdyby stosunek jego do tej ludności był nacechowany większą życzliwością. Kardynał odnosi się jednakże nieprzychylnie do ludności polskiej.

Przykład do naśladowania.

Posiew pracy, uświadamiającej Ligi obrony powietrznej państwa zaczyna wydawać owoce.

Dowiedzieliśmy się, że powiat rypiński zakupił samolot dla państwa. Możemy być dumni, że tak „zabity deskami od świata” powiat zdobył się na tak patrijotyczny czyn, wyprzedzając temsamem wszystkie pozostałe.

Gdy w 1911 r. Niemcy spostrzegli postępy lotnictwa francuskiego, natychmiast zawiązał się komitet, który wydał odezwę do narodu, a w ciągu 6 miesięcy zebrano 7 i pół miliona marek złotych, które były podwaliną obecnego wielkiego rozwoju lotnictwa niemieckiego.

Podobnego ofiarnego, imponującego rozmiarami wysiłku na rzecz lotnictwa dokonał również społeczeństwo francuskie w początkach wojny, gdy okazało się, że lotnictwo odda niezastąpione usługi dowództwu francuskiemu, już nie jako środek pomocniczy, ale jako czynnik decydujący o zwycięstwie.

I u nas ta idea konieczności obrony powietrznej zaczyna zakorzeniać

się w społeczeństwie, czego dowodem jest objaw fakt powyższy.

Mieszkańcy powiatu rypińskiego zdali w ten sposób egzamin dojrzałości obywatelskiej i zrozumienia interesów państwa na dalszą metę.

Bo czyż może dziś istnieć państwo, posiadające wybrzeże morskie, a nie mające floty, granice lądowe bez armii regularnej, a w powietrzu niezabezpieczone przed atakami wroga?

Otóż my jesteśmy w tem groźnym położeniu, że front nasz w tym kierunku stoi otworem dla wroga, bo nie posiadamy odpowiedniej floty powietrznej, w przeciwieństwie do naszych sąsiadów naokół, którzy robią olbrzymie wysiłki i przygotowania w dziedzinie lotniczej.

Całe społeczeństwo polskie musi zrozumieć i zdać sobie z tego sprawę, że utworzenie silnej floty powietrznej jest naszą koniecznością dziejową, którą musimy wypełnić do końca, jeżeli chcemy żyć i rozwijać się jak ludzie wolni, a nie wegetować jako niewolnicy w jarzmie wroga.

Jak rozpoznać fałszywe 10-cio milionówki.

Ukazały się we Lwowie.

W Oddziale P. K. K. P. we Lwowie zatrzymano fałszyfikat banknotu 10.000.000 markowego.

Fałszyfikat ten wykonany jest na papierze sztywnym, bez połysku, szorstkim w dotknięciu, bez znaku wodnego, lub też z znakiem wodnym, zrobionym zapomocą wytłaczania ręcznego, względnie druku tłuszczonego, znaki te są odmienne, występują nikiel, bądź też bardzo wyraźnie dają się zauważyć na powierzchni papieru.

Strona przednia: Brak siatki ochronnej koloru niebieskiego na całej powierzchni papieru w skutek czego tło w kolorze zielono-brązowym nie tworzy delikatnego tęczowego połączenia kolorów w środku banknotu. Druk w tekście i podpisy dosyć udatne.

Widok katedry na Wawelu oraz

godło Państwa — orzeł biały w wieńcu z liści laurowych, wskutek nieodpowiedniego cieniowania konturów nie uwydatniają się tak plastycznie jak na banknocie autentycznej.

Białe pole pod godłem Państwa — na fałszyfikacie jest ostro ucięte, na banknocie zaś autentycznym, pole to przechodzi stopniowo w tło brązowe. Numeracja: cyfry odmienne.

Strona odwrotna: Siatka tła w drobnych szczegółach przerywana na całej powierzchni papieru.

Druk o konturach niewyraźnych. Ornamentacja po bokach banknotu oraz godło Państwa — orzeł biały w wieńcu z liści laurowych, w szczegółach niewyraźne.

Całość banknotu utrzymana w kolorach niewłaściwych, rysunki wykonane niedokładnie wobec czego fałszyfikat jest łatwy do rozpoznania.

Z KRAJU.

Poderwanie polskiego eksportu węglowego przez Czechów. Sprawa uregulowania taryfy kolejowej dla eksportowanego węgla polskiego przez korytarz czeski t. j. od stacji Piotrowice do Lundenburga, w obecnym momencie staje się rzeczą niezmiernie piękną. Taryfy czeskie dla polskiego węgla na tej przestrzeni wynoszą 8 fr. zł. od tonny, gdy tymczasem dla węgla czeskiego na takiejże przestrzeni z Karwiny do Lundenburga (Brzeclawia) opłata ta wynosi 3 fr. 62 c. t. j. mniej niż połowę. Tęgo rodzaju polityka czeska dąży do poderwania i zniszczenia polskiego eksportu węgla. Sprawą powyższą winno zająć się jak najrychlej Minist. Kolei Żelaznych, tembardziej, że moment przejścia na walutę złotową nie daje Czechom żadnych precedensów do takiego zdzierstwa.

Towar choćby najlepszy a niesprzedany chybił powołaniu, niesprzedana zaś, gdyż nieznaną pozostać musi rzecz niezareklamowana.

Niedyskretne pytania.

Od szeregu lat, Zarząd Elektrowni Miejskiej, abonentom swoim opłacającym za światło miesięcznie (na ryczałt) — z dniem 1 kwietnia każdego roku zmniejszał należność miesięczną o połowę — z racji zupełnie zrozumiałej.

W tym roku zaś inkasenci pobrali za miesiąc kwiecień od abonentów opłacających od lampek miesięcznie — sumę jak w miesiącu poprzednim t. j. marcu. — Dlaczego?

G.

HURTOWNIA OPALOWA

M. Napiórkowski

we Włocławku, ulica Kaliska 17, telefon 209.

Przyjmuje zamówienia na **WĘGIEL** i **KOKS** z dostawą w miesiącu **MAJU**, szczególnie poleca **węgiel niezrównanej dobroci z kopalni „Hr. RENARD”**.

SZYBKA dostawa, PIERWSZORZĘDNE gatunki, NISKIE ceny!

Co niesie dzień?

M A J

3

SOBOTA

Dziś: Znaleź. Krzyża św. Aleksander pp. m.

Jutro: 2 po Wielkanoc. Florjan m., Monika wd.

Wschód słońca o g. 4.27

Zachód o g. 7.27

Wsch. księżyc o g. 4.47

Zachód o g. 6.47

Czytelnia katolicka (vis - a - vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1—4-jej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte tylko w niedzielę od godz. 12—13 i pół.

Z giełdy d. 2. 5:

Dolar	5,16
Funt angielski	22,65
Frank szwajcarski (100)	91,97
Frank francuski (100)	33,26
Frank belgijski (100)	28,84
Liry włoskie (100)	23,11
Korony czeskie (100)	15,17
Korony austriackie (100)	7,28
4% poz. premj. 0,60, 8% poz. złota 8,50, 6% poz. serja II A. 0,80, 6% pożycz. dol. 3,15, 4 1/2% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego 21,00 5% listy miejskie 19,65; 4 1/2% listy miejskie 18,65.	

Miejscowe Duchowieństwo zbiera między sobą ofiary, by zaradzić nagłym potrzebom materialnym bohaterskiego męczennika za wiarę i Ojczyznę, Ks. Arc. Cieplaka. Gdyby ktoś ze świeckich katolików chciał wzięć choćby skromny swój udział, ofiarę swą zechce złożyć w redakcji „Słowa Kujawskiego”.

3-ci Maj święto narodowe! To publiczne radosne zamięszanie obywatelstwa Polskiego. Niechże kobieta-polka, która przez Ojczyznę swoją obdarowaną została najwyższą godnością prawem Obywatelki stanie karnie w szereguach uroczystego pochodu. Narodowa Organizacja Kobiet do szeregów swoich prosi wszystkie Siostry - Polki, które w pracach lub organizacjach naszych brały jakkolwiek udział, jednocześnie wzywa swe członkinie do stawienia się w dniu 3-cim maja o godz. 9 m. 30 rano na plac przy Klasztorze z kąd szeregiem pod naszym sztandarem pójdziemy na plac Dąbrowskiego dla wzięcia udziału w święcie Narodowym.

N. O. K. Zarząd.

Majowe nabożeństwo odprawiane będzie przez cały miesiąc maj o godz. 7 wieczorem w Bazylice miejscowej.

Otwarcie Kina-Teatru Polonja. Dziś sobota dnia, 3 maja nastąpi otwarcie nowego kina-teatru Polonja. Początek seansów: w sobotę i niedzielę o godz. 4-jej, w poniedziałek o godz. 7-jej wieczorem. Przygrywać będzie orkiestra 14 p. p.

Zlot młodzieży w Częstochowie. W dn. 4 i 5 maja b. r. odbędzie się ogólnopolski Zlot młodzieży żeńskiej w Częstochowie. Wyjazd delegatów stowarzyszeń młodzieży z Włocławka i Kujaw nastąpi w sobotę 3 go maja o godz. 7 m. 30 rano.

Z Magistratu. Wobec niedojścia do skutku posiedzenia R. M. dnia 1.V.1924 r. Prezydium Rady Miejskiej prosi pp. Radnych i Członków Magistratu, o przybycie na posiedzenie Rady Miejskiej w II terminie w poniedziałek dnia 5 maja 1924 r. o g. 8 wieczorem z tym samym porządkiem obrad.

Osobiste. Prezes Oddziału Włocławskiego Polskiego Czerwonego Krzyża p. Anna Boyé wyjechała na sześciotygodniowy urlop.

Towarzystwo Przemysłowców podaje do wiadomości, że w niedzielę dnia 4 maja r. b. przybędzie do Włocławka i zatrzyma się w Hotelu Polskim ekspert buchalter p. Antoni Szyller z Warszawy. P. Szyller w tym dniu będzie udzielał poszczególnym osobom i firmom informacyj i porad w sprawach podatków: majątkowego, dochodowego i obrotowego.

Ostatni koncert Koła muzycznego G. Z. K. Dowiadujemy się, że Koło muzyczne Gimnazjum Ziemi Kujawskiej w dniu 10-ym i 11-ym maja, urządzi ostatni w roku szkolnym koncert. Wykonawcami programu będą obok chóru i orkiestry uczniowskiej pod dyr. p. Niwińskiego, p. inżynierowa Zofia Kinowska — Mosdorf, która swym przemiłym głosem już kilkakrotnie we Włocławku zachwycała słuchaczy; zdolny i bardzo już zaawansowany młody skrzypek p. W. Niemczyk, uczeń prof. Jarzębskiego. P. Niemczyk, pomiędzy innymi utworami wykona koncert Karłowicza; tudzież bardzo utalentowany pianista p. L. Szpinalski, uczeń wyższego kursu Konserwatorium Warszawskiego. Oprócz wyżej wymienionych, zaprodukuje się na koncercie świeżo zorganizowany podwójny kwartet smyczkowy uczniowski.

Spodziewamy się, że koncert Koła ze względu na cel, mianowicie zakup instrumentów muzycznych, znajdzie należyte poparcie wśród publiczności Włocławskiej.

Kom. Doraż. Pom. Nędzy Wyjatkowej kończy swą pracę i za dni kilka powie ofiarnemu społeczeństwu Włocławka ile można było dać zawdzięczając dobroci tych, co dali. Nim jednak Komisja Rewizyjna przyjmie rachunki, sprawdzi listy i takowe gotowe będą do przejrzania, musimy zaznajomić społeczeństwo z tym, co zrobione a co nie zrobione. W chatkach naszych brak chleba, mydła, bieleziny, temu zdołano chociaż w bardzo drobnej części zaradzić, lecz prze-

dewszystkiem brak powietrza! Temu długie i to bardzo długie lata nie zaradziły.

Komitet Nar. Org. Kobiet, widząc kilka wynędzniałych lic dziewczęcych, przemęczonych nauką, którą czerpią dla siebie i dla społeczeństwa, dziewcząt są to bowiem uczennice i szkół średnich, które mają być duchowo i organicznie budowniczymi Narodu, zwraca się do Polek pań Ziemiaków z gorącym i głośnym apelem o zaofiarowanie dziesięciu miejsc pojeźdźczych na miesiąc letnie dla pokrzepienia organizmu tychże. Wy szlachetne Panie dacie dach i chleb, one dadzą pracę i wdzięczne serce! Jeżeli lzy małej Gieniusi pozwoliły okryć i nakarmić jej rodzinę, co więcej, pozwoliły nieść pomoc i innym siostrzyczkom, ta prośba nasza w imieniu młodego, pełnego szlachetnych porywów dziewczęcia polskiego będzie o tyle skuteczny, że te dziesięć dziewczęcych znajdzie kącik u swoich tak ościarnych zawsze Rodaków!

Zaofiarowane miejsca proszę zgłaszać do Red. St. Kuj. dla Nar. Org. Kobiet.

Do b. Hallerczyków na Kujawach. Na skutek odezwy Komitetu Organizacyjnego Związku Hallerczyków Chorągwi Kujawskiej, wszyscy b. wojskowi formacji gen. Hallera wyszczególnionych w odezwie, winni zarejestrować się, aby tem dać możliwość ustalenia ilości b. Hallerczyków na terenie m. Włocławka i okolicy. Rejestracja będzie dokonywana począwszy od dnia 5-go do 10-go maja r. b. w Sekretariacie Zw. Lud. Narod. Kaliska № 1 codziennie od 11-ej do 1-ej po poł.

Jan Załuska.
b. podoficer V Dyw. Wojs. Pol. na Syb.

Normy złotych opłat w P. K. O. Komitet Dyrekcyjny P. K. O. ustalił od 1 maja r. b. wysokość opłat manipulacyjnych w obrocie czekowym na 3 grosze od każdej dopisanej lub odpisanej pozycji. Wysokość wkładki związkowej, t. j. sumy która winna być stale na koncie uczestnika obrotu czekowego, ustalono na 10 złotych. Maksymalna wysokość wypłat doraźnych w urzędach pocztowych z książeczek oszczędnościowych ustalono na sumę 50 złotych.

Manifestacje 1 maja odbyły się wprawdzie we Włocławku, ale przy współudziale zaledwie kilkunastu robotników i robotnic. Trochę na plac Strazy Ogniowej i ul. Stodólnej, spacerowali, trochę posłuchali zwolennicy p. p. s. mów. pp. Piotrowskiego i Zbrożyny, pokiwali głowami i poszli do domu.

To samo zrobili i komuniści włocławscy.

Z tych manifestacji spokojnych znać, że nasze robotnicze z rokiem każdym przychodzi do siebie, zaczyna rozumieć, że, iść na przekór państwu i narodu, — to źle, a dobrze iść zawsze z całym narodem.

Miejmy niezłomną nadzieję, że, te resztki ogłupianych robotników zerwią z socjalizmem, aby pójść z całym narodem na święto 3 maja. Daj to Boże!

Stan zdrowotny. Za czas od 20 do 26 kwietnia r. b. stwierdzono w powiecie włocławskim następujące przypadki chorób zakaźnych.

We Włocławku: 1 przypadek duru brzusznego, 1 przypadek gruźlicy płuc z wynikiem śmiertelnym, 1 przypadek tężca.

Pustki Chocieńskie gm. Śmiłowice: 1 przypadek duru brzusznego.

KRONIKA POLICYJNA.

Zabity. Przy ul. Próźnej w dn. 29/IV o godz. 4-tej rano, został zastrzelony przez wartownika 14 p.p. Pokorski Stefan zam. ul. Wysoka № 9.

Kradzieże. W sklepie z obuwiem Chojnackiego na Starym Rynku № 15 dokonano kradzieży kamaszy. Sprawcę kradzieży Włocławskiego Ludwika schwytano i osadzono w miejscowym więzieniu.

We wsi Gołębin gm. Pyszkowo na szkodę gosp. Pawłowski Franciszka dokonano kradzieży pólczarków,

oraz bielizny. Sprawców kradzieży ujęto. Łup odebrano i zwrócono poszkodowanemu.

TELEGRAMY.

Samobójstwo adwokátky

NOWY JORK 2.V. (PAT.) Pisma donoszą o samobójstwie adwokátky w Chicago panny Wandy Stopa, pochodzącej z Małopolski. Panna Wanda Stopa zajmowała w Chicago b. wybitne stanowisko w administracji miejskiej. Listy i poezje, które pozostawiła przypominają pod względem literackim pamiętniki Marii Baszkircew. Powód samobójstwa jest natury osobistej.

Cyklon.

LONDYN 1.V. (P. A. T.) P. R. Dzienniki donoszą z Atlanty, w stanie Georji, iż w kraju tym szalał cyklon który, zwłaszcza w południowo-wschodniej części Georji, sprawił wielkie spustoszenie, 43 osoby poniosły śmierć, pozatem było wiele rannych.

Katastrofa w kopalni.

NOWY JORK 1.V. (PAT.) Donoszą z Wheeling, iż z pod gruzów zasypanej kopalni Bertwood wydobyto zwłoki 79-ciu górników.

Lot na Daleki Wschód.

PARYŻ 1.V. (P. A. T.) Lotnik Peltier Doisy, który wyleciał wczoraj o godz. 8-ej min. 15 z Bender Abbas, przybył o godz. 13-ej min. 30 do Karachi, pomimo pęknięcia opony przy wzlocie. Wylądowanie odbyło się pomyślnie po przebyciu 1250 kilometrów w 7 godzin i 15 minut. Przelot nad górami Beludżystanu był bardzo niebezpieczny. Podróż z Paryża do Indji lotnik odbył w 5 i 1/2 dnia przestrzeń przytem 7,450 kilometrów Peltier Doisy przeleciał faktycznie w 38 godzin, odliczając czas odpoczynku.

Zniszczone zabytki historyczne.

ATENY 2-go maja. Pat. Podczas pożaru, który zniszczył na górze Athos klasztor Hilendar, pastwą płomieni padły bezcenne archiwa i zabytki historyczne. Klasztor ten, jak wiadomo, był założony w XII-ym wieku, a znajdująca się przy klasztorze bazylika słynęła jako najwspanialsza bazylika serbska.

„Towarzysz“ zagrożony.

MOSKWA 2.5. (Rsp.) Zarząd polityczny armji czerwonej zwrócił uwagę na to że w ostatnich czasach wśród oficerów armji czerwonej coraz bardziej wchodzi w użycie zwrot — „Braciszku“, używany w rozmowach zamiast ogólnie przyjętego w Rosji sowieckiej „Towarzyszu“. Objaw ten uważany jest za reminiscencję starego porządku i wydano specjalny sekretny okólnik, nakazujący dowódcom wzbranianie używania tego zwrotu. Względem używających go mają być stosowane kary dyscyplinarne.

Jest do sprzedania w majątku Dembice p. Włocławek

stadnik

czystej krwi holenderskiej kat. I. urodzony w 1919 roku po matce i ojcu I. kat. w 3-ch pokoleniach czystej krwi holenderskiej.

„Tablice przeliczeń złotych na marki i marek na złote“

Cena 250.000.

Obowiązująca ustawa o ochronie lokatorów

Cena 600.000.

Znaczki pocztowe i stemplowe po cenie nominalnej

L. MAKOWSKI

CENTRALNE BIURO DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ

Ul. Tad. Kościuszki 1, telefon 195.

KURSY WALUT OD 1919 ROKU

Codzienne wiadomości Ekonomiczne. Urzędowe notowania ziemiopłodów gieldy poznańskiej i warszawskiej

POLECA:

Oddział Agencji Wschodniej w Biurze dzienników i ogłoszeń

L. MAKOWSKIEGO Tel 195.

Skład

węgla i koksu

przy ul. Bednarskiej,

(w ogrodzie tuż przy wjeździe na most.)

Z powodu likwidacji składu, zupełna wyprzedaż węgla, koksu i miału po cenach kosztu.

Gracjan Cywiński.

MYSŁI.

Wybrał J. K.

*O dniu uroczystej sławy
I budzącej się otuchy.
Dzień, w którym zwiędają duchy
Dawne ojczyste święty ogień żarzą,
Strąć nam z dusz zwątpienia kamień,
Na białą jutrznię nam zamień
Długą.. czarną—noc!*

Kornel Ujejski.

*Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy,
Choć macie sami doskonalsze wznieść:
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy,
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć!*

Adam Asnyk.

Życie gospodarcze.

Kalendarz podatkowy na maj.

W miesiącu maju przypadają terminy płatności następujących podatków bezpośrednich:

Od 1 do 31 maja wpłacona być winna do kas skarbowych I sza rata podwyżki 100 procentowej podatku gruntowego i dodatku do niego, tj. tyle ile należało wpłacić w czasie od 15 marca do 15 kwietnia rb.

Do 15 maja wpłacony być winien podatek od obrotu z miesiąca kwietnia przez przedsiębiorstwa handlowe pierwszej i drugiej kategorii oraz przemysłowe I V kategorii.

Od 15 maja uiszczona być winna dopłata wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12. 4. podwyżki ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

Do 24 maja winna być wpłacona na podatek dochodowy od dochodów osób fizycznych i spadków wakujących różnica między połową podatku w złotych przypadającego od dochodu zeznanego na rok 1924 a należnością podatku, która powinna była być uiszczoną do dnia 23 kwietnia rb.

W dniu 1 maja upływa termin wpłaty części podatku dochodowego od osób prawnych, odpowiadającej całorocznej wysokości podatku należnego za rok 1923 a zwaloryzowanego według kursu 1 fr. złotego — 100.000 mkp.

Do 24 maja winna być zapłacon różnica między połową podatku przypadającego od dochodu osób prawnych zeznanego na rok 1924 a należnością podatku uiszczoną do 1-go maja roku bieżącego.

Pozatem przy każdej wypłacie potrącani być winien i wpłacony w ciągu 7-miu dni podatek od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Przy każdej wypłacie procentów i wygranych potrącani być winien

i wpłacany do kas skarbowych w przeciągu 14 tu dni od terminu płatności procentów, względnie w ciągu 14-tu dni po zamknięciu rachunków podatek od rent i kapitałów.

Nadto w ciągu całego miesiąca maja egzekwowany będzie w dalszym ciągu podatek majątkowy oraz winne być płacone podatki i opłaty, których terminy płatności przypadają w maju wedle doręczonych płatnikom nakazów i wezwań płatniczych.

Różne.

„Gdzie jest poseł polski“?

Niedawno zmarły były wielki wezyr i ambasador turecki w Wiedniu, Hussein Hilmi basza, opowiada we wspomnieniach swych o panującym do ostatnich czasów na dworze tureckim wzruszającym zwyczajem, będącym jednocześnie wciąż wznowianym protestem przeciwko gwałtowi, popełnianemu na Polsce przez Rosję, Prusy i Austrię.

Jak wiadomo, Turcja była jedynym mocarstwem, które nie uznało rozbiórów Polski, a przez to i zmiany stosunków politycznych w naszym kraju, co każdy z sultanów tureckich zaznaczał wyraźnie co roku, podczas Bajramu, największego święta muzułmańskiego.

Dwa pierwsze dni tego święta, trwającego cały tydzień, poświęcane są składaniu wizyt i powinszowań, po uroczystym więc nabożeństwie w meczecie Aja Sofia sultan przyjmował też urzędowo powinszowania ciała dyplomatycznego, wielki wezyr przedstawiał mu posłów i ambasadorów.

Za każdym razem, gdy wielki wezyr przedstawił już monarsze wszystkich posłów, sultan zwracał się do niego z zapytaniem:

— Wasza wysokość, wielki wezyrze, gdzie jest poseł polski? Czy moje nie widzą go wśród przedstawicieli państw obcych.

Na słowa te wielki wezyr składał ukłon i przyłożywszy rękę do serca, odpowiadał:

— „Padszacz Hasretleri“ (Wasza cesarska mość)? Daleka i niebezpieczna jest droga z Polski do Stambułu. Zawile są ścieżki prawych. Zapewne niezwykle trudności powstrzymały spieszą a stopę posła tak, że nie mógł złożyć u stóp pana prawowiernych życzeń swego rządu. Przybędzie jednak z pewnością. Taka jest wola Boża.

I przechodził rok za rokiem, następował sultan za sultanem, zmieniali się wezyrowie, a scena ta, przypominająca gwałt, popełniany na Polsce, powtarzała się niezmiennie.

A gdy odrodziła się Polska i pierwszy poseł polski przy Wysokiej Porcie stanął w święto Bajramu przed sultanem, wielki wezyr zawołał:

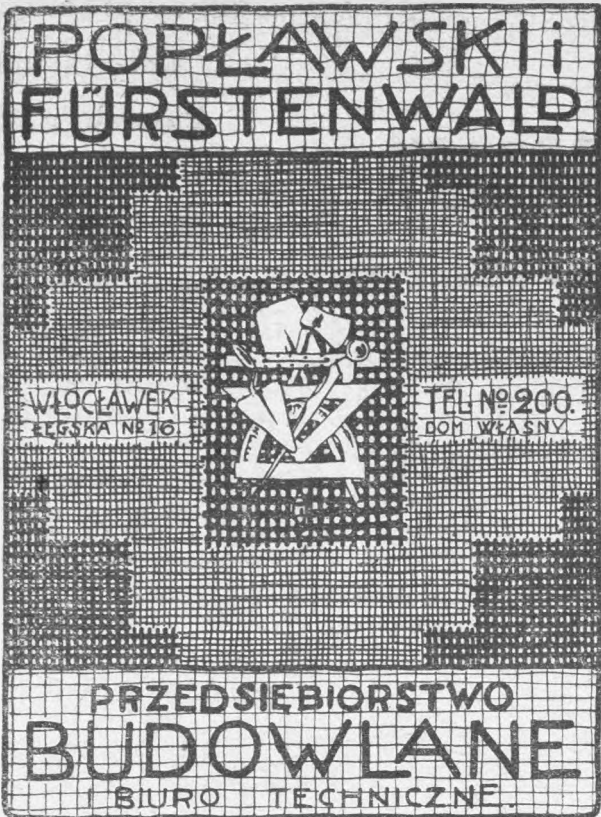
— „Emir il mueminin“ (Książę prawowiernych)! Nareszcie powiodło się posłowi polskiemu przewyciężyć trudności, które krępowały stopy jego. Uważam się za szczęśliwego, że mogę wysokiemu memu panu przedstawić dawno nie widzianego posła polskiego, czekającego tylko na chwilę, w której wolno mu będzie złożyć życzenia szczęścia swego rządu!

Obwieszczenie.

Na zasadzie art. 27. Rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości o Rejestrze Handlowym firma „Bank Kredytowy w Warszawie oddział we Włocławku” zapisana pod Nr. 21 rejestru handlowego, przeniesiona została pod Nr. 75 tegoż rejestru. Wpis brzmi jak następuje: „Bank Kredytowy w Warszawie Spółka Akcyjna, Oddział we Włocławku” z siedzibą we Włocławku przy ul. Nowy Rynek 3/5. Siedziba centrali znajduje się w Warszawie przy ul. Mazowieckiej Nr. 9. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowią operacje, wymieniane w § 14 statutu. Całkowicie wpłacony kapitał zakładowy (I—XI emisja) wynosi trzy milardy (3 000 000 000) marek; podzielony jest na 3 000 000 akcji. Zarząd stanowią prezes i Dyrektor naczelny Leonard Bobiński, Warszawa, Krakowskie Przedmieście, Nr. 27. Członkowie: Józef Wegner Warszawa, ul. Królewska 21, Stefan Ciszewski, Warszawa, Marszałkowska, 97. Zdzisław Byczkowski Warszawa, ul. Aleje Jerozolimskie, 51. Stanisław Wańkowiak Wilno, ul. Mickiewicza, 15. Zarząd, jako przedstawiciel Banku, reprezentuje go wszędzie bez specjalnej plenipotencji, zaś każdy członek zarządu oddzielnie może działać w imieniu Banku nie inaczej, jak tylko na mocy upoważnienia zarządu. Plenipotencje wydają się zawsze z podpisem dwóch członków Zarządu. Wszelkie dokumenty, akty notarialne, hipoteczne, umowy, kontrakty, zobowiązania, czeki, dyspozycje i korespondencję podpisuje łącznie dwóch członków zarządu lub jeden z członków zarządu łącznie z jednym z dyrektorów lub prokurentów, lub też dwóch dyrektorów lub dwóch prokurentów łącznie. Udzielono prokury z prawem podpisu za centralę oraz wszystkie oddziały i agentury Banku we dwóch łącznie pod stemplem firmy Dyrektorom, zamieszkałym w Warszawie: Edwardowi Littererowi przy ul. Trębackiej Nr. 4. Edmundowi Statkiewiczowi, przy ul. Chłodnej Nr. 16. Władysławowi Szmidtowi przy ul. Mazowieckiej Nr. 9. Wice dyrektorom, zamieszkałym w Warszawie: Erykowi Lepachowi przy ul. Mazowieckiej Nr. 7; Eugeniuszowi Dobrowolskiemu przy ul. Widok, Nr. 20; Wincentemu Klimaszewskiemu przy ul. Sosnowej Nr. 11; Wacławowi Liniewiczowi przy ul. Zielnej Nr. 23; Maksymilianowi Kolskiemu przy ul. Nowy Świat, Nr. 54; Stefanowi Żardeckiemu w Poznaniu; Władysławowi Krygierowi, przy ul. Stalowej Nr. 16; Emilowi Hofmanowi przy ul. Młocińskiej Nr. 5, prokurentom zamieszkałym w Warszawie: Władysławowi Kruszewskiemu przy ul. ks. Skorupki Nr. 4; Mikołajowi Bagrynowskiemu przy ul. Zamojskiego Nr. 25; Władysławowi Jaroszyńskiemu przy ul. Aleje Jerozolimskie Nr. 21 i Stanisławowi Młynarskiemu przy ul. Nowy Świat Nr. 19. Prokury łącznej do podpisywania za oddział we Włocławku zawsze we dwóch lub łącznie z którąkolwiek z osób, prawo podpisu za centralę i wszystkie oddziały mających udzielono Emilowi Merlenderowi (Włocławek, ul. Cyganka, Nr. 30, jako kierownikowi i Piotrowi Łastowiczemu (Włocławek, ul. Piekarska) Nr. 18) Spółka Akcyjna. Statut jej zatwierdzony został przez rosyjskiego ministra skarbu dnia 3/17 lipca 1914 roku. Akt organizacyjny zeznany został przed notariuszem Korzybskim w Warszawie dn. 19 kwietnia 1916 r. za Nr. 261. Postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany § 4 statutu (kapitał zakładowy) i innych §§ opublikowane zostały w Nr. Nr. 192 i 288. „Monitora polskiego” z dnia 25 sierpnia i 19 grudnia 1923 r.

OFIARY

Na powodziań A. P. mk. 10 milionów.

Wykonuje całkowite budowle do klucza.
ROBOTY ŻELAZO-BETONOWE. STOLARNIA.

Dzieła, broszury, książki, zaproszenia ślubne, bilety handlowe i biurowe, formularze, afisze, klepsydry, wizerunki, tabele, sprawozdania, cyrkularze i t. p.

wykonuje szybko i dokładnie
Drukarnia Diecezjalna
Brzeska 4 — Telefon 26.
CZCIONKI NAJNOWSZYCH KROI.
WŁASNA INTROLIGATORNIA.
WYTWÓRNIA PIECZĘCI.

CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.

Ogólne zastosowanie: Ziola Cholekinazowe, jako oczyszczające wątrobę i krew, stosują się w różnych cierpieniach na tle złej przemiany materji, a więc: przy artretyzmie, kamnicy żółciowej, żółtaczkach, piasku nerkowym, sklerozie, wątrobowej duszności, przewlekłych nieżytach, chronicznej obstrukcji, nadkwaśności żołądka, bezsenności, rozstroju nerwowym i, wogóle w wypadkach, gdzie prawidłowość w przemianie materji została naruszona.

Przedstawicielstwo na Kujawy powierzyłem długoletniej mojej współpracownicy p. **Gabryeli Wejss, Włocławek, Ziolta 2 m. 3.**, gdzie zasięgnąć można wszelkich bliższych szczegółów i otrzymać Cholekinazę. H. Niemojewski.

Z Wydawnictw.

FELICJA ŻUROWSKA: Konstytucja 3 maja. Biblioteki Wieczornicowej tomik 1. Skład główny: Spółka Zjednoczenia Młodzieży, Poznań, Pocztowa 15. Cena zasadnicza 0.50 mnożnik Związku Księgarzy.

Wydawnictwo na wskroś praktyczne. Na 40 stronach małej ósemki podano kompletny, ujęty w program, materiał na wieczornicę ku uczczeniu Święta Narodowego 3 maja, a więc: przemówienie wstępne, wykład, deklamacje solowe i chórowe, recytację z pism Skargi, tekst śpiewów, żywe obrazy z odpowiednimi deklamacjami lub śpiewami, razem 10 punktów. Książeczkę tę powitają z radością przedewszystkiem nasze organizacje

CEGIELNIA MIEJSKA

WE WŁOCŁAWKU, TEL. Nr. 157.

Poleca

Dobrą murową cegłę maszynową i ręczną loco plac fabryczny i z odstawa.
Zarząd.

i szkoły, urządzające obchody Konstytucji, a to ze względu na praktyczne ujęcie i starannie dobraną treść.

Z dniem 1 października r. b. jest do wydzierżawienia

BROWAR

w amerykańskim stylu wraz z 6-ma morgami ziemi oraz budynkami: mieszkalnym i gospodarczymi, w miejscowości Kleczew, przy stacji wązkotorowej kolejki powiatu Słupецkiego, ziemi Kaliskiej.

Zgłoszenia osobiście lub listownie załatwia **Władysław Żmizdiński majątek (Koryta, poczta Łęczycza, ziemi Kaliskiej).**

Kupię dom z ogrodem

ewentualnie z gospodarstwem w mieście powiatowym, lub osadzie. Zgłoszenia szczegółowe z ceną nadsyłać: Warszawa Marszałkowska 115, biuro ogłoszeń Teofil Pietraszek, dla: „G. M.”.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu B. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 30 kwietnia 1924 r. pod № 44 przy firmie: „Stowarzyszenie „Kutnowianka” w Kutnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” wciągnięto co następuje: Firma przestała istnieć; przedsiębiorstwo przeszło z dniem 7 lipca 1923 r. na własność spółki akcyjnej pod firmą: „Towarzystwo przemysłowe — handlowe „Kutnowianka” Spółka Akcyjna”.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:

osobowy o godz. 12¹² w poł.
osobowy " " 12 w nocy.

do Bydgoszczy:

osobowy o godz. 3⁴⁶ w nocy.

do Poznania:

Pospieszny o godz. 2⁵³ w nocy.

do Torunia:

Osobowo-towarowy o godz. 8¹⁵ rano.
osobowy " " 7²⁸ wiecz.

do Warszawy:

Posp. z Poznania o godz. 2²² w nocy.
Osob. z Gdańska " " 5⁰⁸ rano.

z Torunia przez Skierniewice o godz. 7⁵⁰ rano.

„ z Bydgoszczy " 12⁰⁶ w poł.
Os.-t. z Torunia o " 3⁵⁰

(tylko do Łowicza) " " " " " "

Os. z Gdańska o godz. 4⁴³ " " " " " "

do Łodzi Kaliskiej:

(bezpośrednio przez Łowicz)
Osob. z Gdańska o godz. 5⁰⁸ rano.

do Łodzi Fabrycznej:

(przez Skierniewice)
Osob. z Gdańska o godz. 4⁴³ po poł.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Młody inteligentny kawaler, poszukuje pokój umebłowanego przy rodzinie; pożądaną jest z całkowitem utrzymaniem. Wiadomość w Administracji „Słowa” pod „Technik”.

Potrzebna niania — bona w wieku średnim do niemowlęcia i 4 letniego chłopczyka. Wiadomość: Włocławek ul. Cyganka № 13 Własow.

Potrzebna do zarządu domem inteligentna osoba w średnim wieku, znająca gospodarstwo wiejskie. Wiadomość w Administracji „Słowa”.

Sad owocowy i ogród warzywny z mieszkaniami na lato zaraz do wydzierżawienia. Wiadomość Biuro ogłoszeń L. Makowskiego, Kościuszki 1.

Zgubiono portfel i książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Włocławek na imię Władysława Górnego.

Wózki dziecięce, krzesła wiedeńskie oryginalne, łóżka dębowe i żelazne, kredensy, stoły, biurka, otomany w dużym wyborze poleca Magazyn mebli A. Piaseckiego Żabia 9.